

7. *Psihologicheskiy slovar / Pod obsch. red. A. V. Petrovskogo, M. G. Yaroshevskogo. – 2-e izd., ispr. i dop. – M. : Politizdat, 1990. – 494 s.*
8. *Psihoterapevticheskaya entsiklopediya. /Pod red. B. D. Karvasarskogo – 3-e izd., pererab. i dop. – SPb. : Piter-Yug. – 944s.*
9. *Rubinshteyn S.L. Osnovy i obschey psihologii. /S.L. Rubinshteyn. – SPb. : Piter, 2002. – 720s. (Seriya «Mastera pshologii»).*

Наумова Ю. С. Мотивация студентов при овладении иероглифическим языком. В статье представлены результаты эмпирического исследования особенностей мотивационной структуры студентов при овладении ими иероглифическим языком. Обосновывается выбор психодиагностического инструментария для решения поставленных задач. В результате феноменологического и статистического анализа данных делается вывод о том, что в структуре мотивации учебной деятельности студентов в процессе обучения в высшем учебном заведении имеют место динамические процессы, имеющие проявление в постоянной конкретизации, большей осознанности мотивов, изменении направленности мотивации от внешней к внутренней. Доказывается факт существования отличий в мотивации «успешных» и «неуспешных» при овладении языком студентов.

Ключевые слова: мотивация, учебная мотивация студентов, познавательные мотивы, профессионально-прагматические мотивы, эстетические мотивы, перспективно-профессиональные мотивы, коммуникационные мотивы, мотивы социального и личного престижа, неопределенные мотивы.

Naumova Yu. S. Motivation of students in mastering hieroglyphic language. The article presents the results of an empirical study of the features of the motivational structure of students when they master hieroglyphic language. The choice of a psychodiagnostic tool for the decision of the put problems is justified. The results of the study are described.

Keywords: motivation, educational motivation of students, cognitive motives, professional and pragmatic motives, aesthetic motives, perspective-professional motives, communication motives, motives of social and personal prestige, indefinite motives.

Відомості про автора:

Наумова Ю. С. – аспірант кафедри психології НПУ імені М.Драгоманова, м. Київ, Україна, ulanau@gmail.com

Статтю подано до друку 27.02.2018.

УДК 159.964

© О. М. Полянничко, 2018

О. М. Полянничко (м. Київ)

МЕТОДОЛОГІЯ ГЛИБИННОГО ПІЗНАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ

Полянничко О. М. Методологія глибинного пізнання в підготовці практичних психологів. У статті представлені переваги психодинамічного підходу до розкриття теоретико-методологічних та методичних основ пізнання психіки в професійній підготовці майбутніх психологів-практиків засобами групової психокорекції за методом активного соціально-психологічного пізнання (АСПП), розробленим академіком НАПН України Т.С. Яценко. Розкрито теоретико-методологічні підходи із інструментально-методичними методами і прийомами

глибинного пізнання психіки в її цілісності (свідоме / несвідоме) у професійній підготовці психологів.

Представлено шляхи формування професіоналізму практичного психолога, що є запорукою підвищення якості підготовки практичних психологів, їх кваліфікаційної компетентності; характер і специфіку інструментарію глибинного пізнання, спрямованого на каталізацію спонтанної активності поведінки.

Адекватність розуміння психічного представлено в розробленій Т.С. Яценко Моделі внутрішньої динаміки психіки, яка ілюструє цілісність психічного в його динамічних взаємозв'язках. Розкрито особливості індивідуалізації діагностико-інструментальних аспектів корекційного процесу АСПП; діалогічної взаємодії психолога з респондентом.

Зосереджено увагу на важливості саморефлексії власного внутрішнього світу майбутнім практичним психологом, що розширює його особистісний досвід та можливості особистісного зростання, оптимізує процес професійної підготовки.

Ключові слова: методологія, глибинне пізнання, метод АСПП, психічне, цілісність, практичні психологи, професійна підготовка, діалогічна взаємодія.

Постановка проблеми. Важливим аспектом професійної підготовки практичних психологів стає якість освіти, впровадження у навчальний процес сучасних ефективних методів, що сприяють плідному розв'язанню освітніх завдань і якісній підготовці майбутніх фахівців.

Якість підготовки практичних психологів залежить від узгодженості оволодіння ними в процесі навчання теоретико-методологічною базою глибинного пізнання з інструментально-методичними методами і прийомами орієнтованими на пізнання психіки в її цілісності (свідоме / несвідоме). Володіння психологами методологією глибинного пізнання психіки каталізує професійну творчість, яка необхідна при роботі з людьми, з огляду на їхню індивідуальну неповторність [6-9].

Інтеграція теоретичних і практичних знань у процесі професійної підготовки майбутніх психологів-практиків засобами групової психокорекції за методом, розробленим академіком НАПН України Т.С. Яценко, активного соціально-психологічного пізнання (АСПП) є запорукою підвищення якості підготовки практичних психологів, їх кваліфікаційної компетентності.

Аналіз наукових досліджень. Як зазначає академік НАПН України Т.С. Яценко, основною перевагою психодинамічного підходу до розкриття теоретико-методологічних та методичних основ пізнання психіки є його «орієнтація на універсальність законів природи психічного, що дозволяє майбутньому фахівцю віднайти методологічну опору в розумінні загальних та індивідуальних аспектів психіки» [1, с. 9]. Метод АСПП орієнтований на пізнання та розкриття закономірностей функціонування психічного у його цілісності. В таких групах створюються умови для вивчення особистісних характеристик, які внутрішньо детермінують активність суб'єкта і впливають на його спілкування з іншими людьми. Увага концентрується не на техніки роботи, тестові методики, інтерпретації тестових результатів, а на методологічні положення глибинного пізнання, що сприяє індивідуалізації діагностико-інструментальних аспектів корекційного процесу АСПП. Глибинна психокорекція, наголошує Т.С. Яценко, «повертає людину обличчям до необхідності вивчення власної соціально-перцептивної реальності в системі «суб'єкт-суб'єкт», каталізує її самореалізацію як передумову розвитку внутрішньої гармонії та психологічної культури [1, с. 38]. Розвиток рефлексивного інтелекту майбутніх психологів є необхідною передумовою самопізнання і адекватного розуміння психіки інших людей.

Особистісна психокорекція сприяє адекватності розуміння структури і функціонування цілісної психіки, оптимізації особистісних характеристик, самостановлення, відкриттю нових резервів і можливостей у професійному становленні майбутніх психологів через виявлення травмивного минулого досвіду та інфантильних фіксацій. Особистісна психокорекція у групах

АСПП є важливою передумовою становлення психолога-практика, сприяє оволодінню методиками та інструментарієм глибинного пізнання.

Шлях формування професіоналізму практичного психолога не може залишатися поза методологією, яка передбачає не лише оволодіння майбутнім практичним психологом теоретичними знаннями, але й практикою діагностико-корекційного процесу в групах активного соціально-психологічного пізнання (АСПП) [1; 5].

Глибинна психологія, зосереджуючи увагу на несвідомому (як найбільш багатофакторному і складному явищі духовного життя), гостро порушує питання про актуальність вивчення його закономірностей у взаємозв'язку зі свідомістю, що вочевидь є загальною проблемою пізнання психічного як такого. Дотепер залишається загадкою незмінне ігнорування академічною психологією проблем дослідження несвідомої сфери, що гальмує прогрес психології як науки. Від способу розв'язання проблеми пізнання цілісної психіки залежать не тільки перспективи розвитку психології як науки, а й формування адекватної методології професійної підготовки психологів, включаючи інструментарій надання практичної допомоги іншій людині у здоланні особистісних проблем [1; 49; 53].

Метою статті є розкриття теоретико-методологічних підходів із інструментально-методичними методами і прийомами глибинного пізнання психіки в її цілісності (свідоме / несвідоме) у підготовці психологів.

Виклад основного матеріалу та результати досліджень. Психодинамічна парадигма спирається на феноменологічний підхід, що дозволяє об'єктивувати індивідуальну неповторність психіки людини з особливостями внутрішньої детермінованості її поведінки. Відсутність у випускників психологічних факультетів здібностей надання допомоги іншій людині (і самому собі) може бути малопомітною в умовах обмеження академічно-викладацькою діяльністю, проте створює бар'єри в практичній роботі.

Запропонована Т.С. Яценко Модель внутрішньої динаміки психіки (Рис.1.) ілюструє цілісність психічного в його динамічних взаємозв'язках на межі «невидимого горизонту», що відображає єдність свідомого і несвідомого, але жодна зі сфер психіки не може функціонально замінити іншу, як і бути дослідженою поза врахуванням іншої сфери. Порушення взаємозв'язків між свідомим і несвідомим створює передумови для формування стабілізованої внутрішньої суперечливості психічного, що охоплює поняття особистісна проблема. Свідоме і несвідоме функціонально взаємовиключають одне одного і водночас зберігають взаємопов'язаність у межах єдиної системи поза якою вони перестають існувати як психічне.

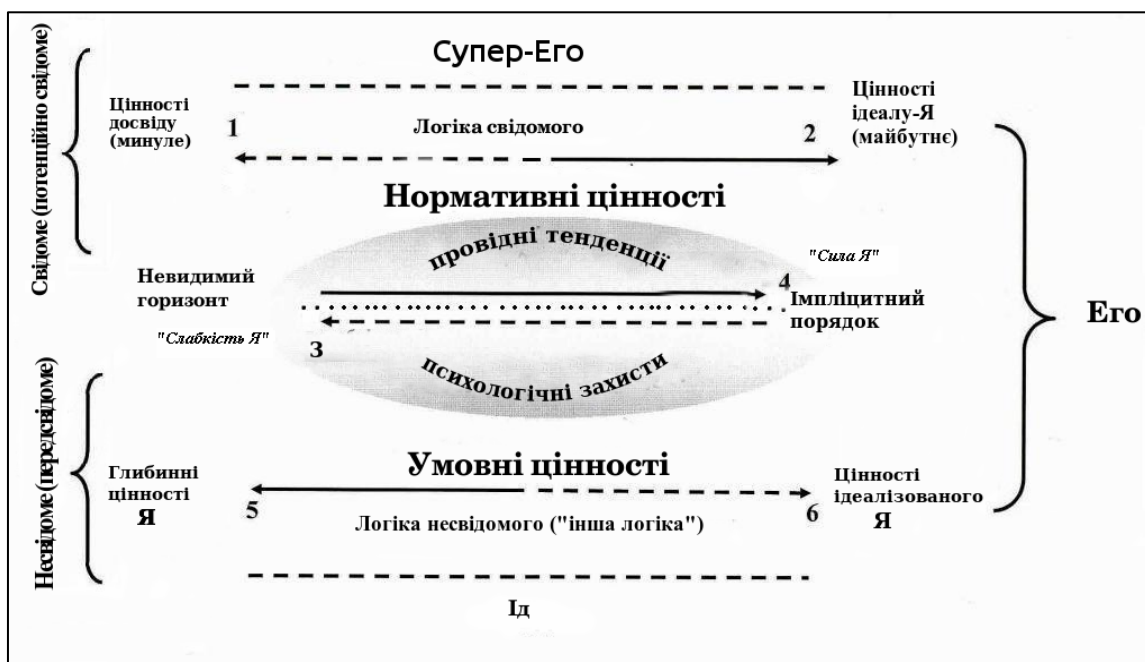

Рис.1 Модель внутрішньої динаміки психіки

Голографічний устрій психічного передбачає якісну, системну інтеграцію його складових. Несвідоме може бути включеним лише в динамічну цілісність, яка має вияв у кожній окремій частці. Інтеграційною ланкою між сферою свідомого і несвідомого є система психологічних захистів, забезпечувана викривленнями реальності (суб'єктивна інтеграція психіки). Проблема полягає в ілюзорності такої інтеграції за наявності показників об'єктивної дезінтегрованості психічного. Глибинне пізнання спрямоване на розкриття смислів через часткові вияви поведінки у динаміці проходження групової психокорекції. Смысл несвідомого відображається в ітеративності (повторюваності) окремих характеристик, які демонструють себе у спонтанно-поведінковому матеріалі. Ідеальну й упредметнену реальність пов'язують інформаційні еквіваленти шляхом смислового навантаження репрезентантів, і до цього причетний імпліцитний порядок. Імпліцитний порядок обумовлює професійно виправдану позицію «слідування за...»; це невидиме і неконтрольоване ззовні впорядкування спонтанних виявів активності респондента, яке обумовлюється когнітивним синтезом досвіду конкретної особи, що вказує на його індивідуальну неповторність [10; 27].

Отже, для адекватного розуміння психічного важливо враховувати характер його функціональних взаємозв'язків в цілому, а саме:

- енергетичної активності сфери несвідомого та необхідності зведення до мінімуму (нівелювання) зовнішні стимули активності в ситуації “тут і тепер”;
- архетипних можливостей психіки в перекодуванні її латентних змістів у візуалізовані форми;
- посередницької “місії” презентанта між зовнішніми та внутрішніми аспектами психічного;
- діалогічної взаємодії психолога з респондентом;
- орієнтації на значущість пережитих подій респондентом, а не на їх кількість;
- відмінностей двох аспектів психічної реальності “свідоме-несвідоме”, за їх взаємовиключення та взаємодоповнення (“принцип додатковості”);
- імовірного прогнозування, що спирається на імовірність взаємозв'язків, взаємопереходів із енергетичної (неусвідомлюваної) сфери у візуалізовану доступну сприйняттю;
- інформаційної закритості презентантів, що потребує їх декодування за умов контекстності (діалогічності) засобів глибинного пізнання [1, с. 18].

У глибинно-корекційному процесі пізнання реальності психічного в його свідомих і несвідомих виявах використовуються візуалізовані засоби, котрі об'єднують обидві сфери (свідоме/несвідоме) в опредметненій формі репрезентації суб'єкта. У процесі репрезентації з використанням авторських малюнків, репродукцій художніх полотен, каменів тощо, піддаються проектуванню суперечливі тенденції психіки, що передбачає подальшу діалогічну взаємодію психолога з респондентом («П»↔«Р») з метою «оживлення», емотивного наповнення візуалізованого репрезентанта. В процесі аналізу малюнків респондента психолог може ініціювати фрагмент психодрами, моделювання з каменів, чи невербальні вправи.

У розв'язанні проблеми глибинного пізнання психіки вирішальну роль відіграє діалог, тому він може набувати функцій знаряддя компетентності в професійному забезпеченні діагностико-корекційного процесу. Психокорекційний діалог відрізняється від діалогу в його звичному розумінні, коли це лише «обмін інформацією». В групах АСПП інформацію потрібно здобувати на засадах єдності діагностики і корекції, порційно і багаторівнево, а наукові узагальнення здійснюються лише постфактумно на стенографічному матеріалі.

Враховуючи характер і специфіку інструментарію глибинного пізнання, спрямованого на каталізацію спонтанної активності поведінки його учасників відповідно до енергетичної

спрямованості, яка обумовлюється несвідомим, а також використання в цьому процесі предметних, архетипно-символічних засобів, які можуть бути як невербальними, так і вербальними, в діагностико-корекційному процесі глибинного пізнання передбачається:

- забезпечення умов спонтанності поведінки респондента, при актуалізації його спонтанної ініціативи в діалозі, що сприяє виявленню особистісної проблеми (внутрішнього протиріччя);

- пізнання глибинних (неусвідомлюваних) параметрів психіки шляхом діалогічної взаємодії з аналізандом, обумовлене нероздільністю процесів діагностики та корекції;

- врахування того, що в одноактній поведінці симультанно виражені взаємозв'язки свідомого і несвідомого, як і те, що окремий фрагмент матеріалізації психічного втілює діагностичний потенціал, що дозволяє будувати діалогічну взаємодію з респондентом;

- зв'язок інтерпретації емпіричного матеріалу у діалогічній взаємодії психолога і респондента, розгорнутій у часі з виявленням логічної впорядкованості енергетично-емоційних детермінант поведінки;

- непряме, контекстне, «хвилеподібне» визначення тенденцій психіки, на підставі встановлення асоціативно-смыслових взаємозв'язків між предметними презентантами, що візуалізовані завдяки спонтанній активності респондента (психологічне моделювання з використанням каменів, ліпки з тіста, малюнків та ін.);

- розуміння суперечливих тенденцій психіки (свідоме – несвідоме) як різних сторін однієї і тієї ж реальності психічного в їх автономії та нероздільній єдності;

- пізнання тенденцій психіки у процесуальній діагностиці, яка передбачає діалогічну взаємодію з респондентом, що визначається внутрішнім порядком структури психіки, що має відмінності на рівні свідомого і несвідомого;

- слідування психолога в діалозі з респондентом за континуумом внутрішніх смислів останнього, що є передумовою адекватності пізнання несвідомого в його логічній упорядкованості, як і можливості встановлення взаємозв'язків зі свідомим;

- розуміння сутності внутрішніх смислів, що латентно присутні в перекодуванні в матеріалізовані форми, що презентуються в інформаційних еквівалентах, які не залежать від способів візуалізації (ліпка, малюнок, висловлювання тощо) [1, с. 87-88].

Особливого значення для розуміння завдань глибинного пізнання набуває архетип, який у своїй інстинктивній активності, набуває властивості до перекодування психічних реалій із однієї сфери в іншу (зі збереженням “інформаційних еквівалентів”). Архетип як інстинкт здатен інтегруватися з психікою суб'єкта в її цілісності, що забезпечує перспективи його “посередництва” в інтеграції функційно-асиметричних підструктур психіки (свідоме-несвідоме). Таким чином, візуалізований презентант (ліпка, малюнки, модель із каменів) набуває посередницьких функцій між зовнішнім (спостережуваним) та внутрішнім (невидимим). У психоаналітичному процесі психолог керується законами реального світу, що, в єдності з розумінням механізмів символізації (натяк, згущення, зміщення, генералізація, локалізація), дозволяє дешифрувати “інформаційні еквіваленти”, за якими знаходяться смисли [1, с. 66].

Високий рівень фахових компетенцій випускників психологічних факультетів передбачає: знання психічних захистів, їх системності в єдності базових і ситуативних форм функціонування, генерального механізму захистів “від слабкості до сили”, якому підкоряються всі їх різновиди; знання й уміння психолога розуміти функційний ракурс діагностико-корекційного процесу в аспекті забезпечення позитивної дезінтеграції і вторинної інтеграції на більш високому рівні розвитку; здатність до розширення арсеналу підходів і методів психокорекційної роботи; розвитку професійної інтуїції та адекватності емоційного відчуття суб'єкта; спроможності

каталізації діалогічного процесу, що сприяє накопиченню діагностично сутнісного поведінкового матеріалу;

Висновки. Психодинамічна теорія вивчає унікальність індивідуалізованих явищ психічного, тим самим задає прогресивну лінію перебудови підготовки практичних психологів шляхом наближення до адекватної методології та відповідного інструментарію пізнання феномену психічного. Це співпадає із завданням саморефлексії власного внутрішнього світу майбутнім практичним психологом, що розширює його особистісний досвід та можливості особистісного зростання, оптимізує процес професійної підготовки.

Ігнорування самого факту наявності неусвідомлюваної сфери у психічно здорових людей знівельовує перспективи адекватного розуміння психіки в її цілісності що є вкрай важливим у підготовці психологів. Багаторічні результати глибинних досліджень доводять необхідність проходження майбутнім практичним психологом курсу глибинної психокорекції, що сприяє вирішенню особистісних його проблем, а також оволодіння інструментарієм практичної роботи в самому процесі групової взаємодії.

Література

1. Яценко Т.С. Методологія професійної підготовки практичного психолога / Т.С. Яценко, О.В. Глузман., О.М. Усатенко. – Дніпропетровськ. «Інновація», 2014. – 182 с.
2. Яценко Т.С. Динаміка розвитку глибинної психокорекції : теорія і практика / Т.С. Яценко, – Дніпропетровськ: «Інновація», 2015, 567 с.
3. Яценко Т.С., Андрущенко В. П. Філософсько-психологічні проблеми методології познання психіки / Т. С. Яценко, В. П. Андрущенко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 12. Психологія : Зб. наукових праць. – К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – № 36 (60). – С. 7 – 20.
4. Яценко Т.С., Полянничко О. М., Педченко О.В. Методологія глибинного пізнання психіки суб'єкта. Педагогічний процес: теорія і практика Зб. наук. пр. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Благод. фонд ім. Антона Макаренка. – Київ: Едельвейс, 2016. Випуск 3. - С. 23-30.
5. Яценко Т.С., Полянничко О. М., Педченко О.В. Психодинамічна теорія та методологія глибинного пізнання психіки суб'єкта. Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» – Додаток 3 до Вип. 36, Том 1 (17): Тематичний випуск «Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання». – К.: Гнозис, 2016. – С.315-326.
6. Яценко Т. С. Соціально-психологічне навчання в підготовці майбутніх вчителів / Т. С. Яценко. - К.: Вища школа, 1987. – 110 с.
7. Яценко Т. С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика [навч. посіб.] / Т. С. Яценко. – К.: Вища школа, 2006. – 382 с.
8. Яценко Т. С. Методологія глибинно-корекційної підготовки психолога / Т. С. Яценко. – Дніпропетровськ: Інновація, 2015. – 394 с.
9. Яценко Т. С. Самодепривація психіки та дезадаптація суб'єкта: монографія / Т. С. Яценко, та ін. – К.: Вид-во НПУ імені М. Драгоманова, 2015. – 280 с.
10. Яценко, Тамара. Феномен імпліцитного порядку в глибинному пізнанні психіки. Психологія і суспільство, [S.I.], п. 4 (70), р. 109-126, Dec. 2017. ISSN 2523-4099. Доступно за адресою: <<http://sphhcj.nuph.edu.ua/index.php/1810-2131/article/view/117107>>. Дата доступу: 12 Apr. 2018

Транслітераційний переклад літературних джерел

1. Yatsenko T.S. Metodolohiia profesiinoi pidhotovky praktychnoho psykholoha / T.S. Yatsenko, O.V. Hluzman., O.M. Usatenko. – Dnipropetrovsk. «Innovatsia», 2014. – 182s.
2. Yatsenko T.S. Dynamyka razvytyia hlubynnoi psykholokorreksyyi : teoriya y praktyka / T.S. Yatsenko, – Dnepropetrovsk: «Innovatsiia», 2015, 567 s.

3. *Yatsenko T.S., Andrushchenko V. P.* Fylosofsko-psykholohycheskye problemy metodolohyy poznanyia psykhyky / T. S. Yatsenko, V. P. Andrushchenko // Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii № 12. Psykholohiia : Zb. naukovykh prats. – K. : NPU imeni M.P. Drahomanova, 2012. – № 36 (60). – S. 7 – 20.
4. *Yatsenko T.S., Polianychko O. M., Pedchenko O.V.* Metodolohiia hlybynnoho piznannia psykhyky subiekta. Pedahohichni protses: teoriia i praktyka Zb. nauk. pr. / Kyiv. un-t im. Borysa Hrinchenka, Blahod. fond im. Antona Makarenka. – Kyiv: Edelveis, 2016. Vypusk 3. - S. 23-30.
5. *Yatsenko T.S., Polianychko O. M., Pedchenko O.V.* Psykhodynamichna teoriia ta metodolohiia hlybynnoho piznannia psykhyky subiekta. Humanitarnyi visnyk DVNZ «Pereiaslav-Khmelnytskyi derzhavnyi pedahohichni universytet imeni Hryhoriia Skovorody» – Dodatok 3 do Vyp. 36, Tom 1 (17): Tematychnyi vypusk «Mizhnarodni Chelpanivski psykholoho-pedahohichni chytannia». – K. : Hnozyz, 2016. – S.315-326.
6. *Yatsenko T. S.* Sotsialno-psykholohichne navchannia v pidhotovtsi maibutnikh vchyteliv / T. S. Yatsenko. - K.: Vyshcha shkola, 1987. – 110 s.
7. *Yatsenko T. S.* Osnovy hlybynnoi psykholohicheskoi teoriia i praktyka [navch. posib.] / T. S. Yatsenko. – K.: Vyshcha shkola, 2006. – 382 s.
8. *Yatsenko T. S.* Metodolohiia hlybynno-korektsiinoi pidhotovky psykholoha / T. S. Yatsenko. – Dnipropetrovsk: Innovatsiia, 2015. – 394 s.
9. *Yatsenko T. S.* Samodepryvatyia psykhyky ta dezadaptatsiia subiekta: monohrafiia / T. S. Yatsenko, ta in. – K.: Vyd-vo NPU imeni M. Drahomanova, 2015. – 280 s.
10. *Yatsenko, Tamara.* Fenomen implitsytnoho poriadku v hlybynnomu piznanni psykhyky. Psykholohiia i suspilstvo, [S.I.], n. 4 (70), p. 109-126, Dec. 2017. ISSN 2523-4099. Dostupno za adresoiu: <<http://sphhcj.nuph.edu.ua/index.php/1810-2131/article/view/117107>>. Data dostupu: 12 Apr. 2018

Полянничко Е. Н. Методология глубинного познания в подготовке практических психологов. В статье представлены преимущества психодинамического подхода в раскрытии теоретико-методологических и методических основ познания психики в профессиональной подготовке будущих психологов-практиков средствами групповой психокоррекции по методу активного социально-психологического познания (АСПП), разработанным академиком НАПН Украины Т.С. Яценко. Раскрыты теоретико-методологические подходы с инструментально-методическими методами и приемами глубинного познания психики в ее целостности (сознательное / бессознательное) в профессиональной подготовке психологов.

Представлены пути формирования профессионализма практического психолога, что является основой повышения качества подготовки практических психологов, их квалификационной компетентности; характер и специфика инструментария глубинного познания, направленного на катализацию спонтанной активности поведения.

Адекватность понимания психического представлен в разработанной Т.С. Яценко Модели внутренней динамики психики, иллюстрирующая целостность психического в его динамических взаимосвязях. Раскрыты особенности индивидуализации диагностико-инструментальных аспектов коррекционного процесса АСПП; диалогического взаимодействия психолога с респондентом.

Сосредоточено внимание на важности саморефлексии собственного внутреннего мира будущим практическим психологом, что расширяет его личностный опыт и возможности личностного роста, оптимизирует процесс профессиональной подготовки.

Ключевые слова: методология, глубинное познание, метод АСПП, психическое, целостность, практические психологи, профессиональная подготовка, диалогическое взаимодействие.

Polyanichko O. M. Deep cognition methodology for practical psychologists training.

This article presents psycho-dynamical approach advantages in theoretical-methodological and methodological disclosure of psychic cognition fundamentals in professional training of future practical psychologists by the means of group psycho-correction using active social-psychological cognition method (ASCM) developed by NAESU academician T.S. Yatcenko. Theoretical-methodological approaches were disclosed with instrumental-methodological methods and the ways of deep psychic cognition integrity (conscious / unconscious) in psychologists professional training.

Ways of forming practical psychologist professionalism are presented which is a basis of higher quality practical psychologists training, their qualified competence; disposition and specific deep cognition tools, directed at catalyzing spontaneous behavior activity.

Psychic understanding adequacy is presented in developed by T.S. Yacenko model of internal psychic dynamics which illustrates psychic integrity in its dynamic interconnections. Individualization peculiarities of correctional ASCM process diagnostic-instrumental aspects are divulged; dialogic interaction of psychologist with respondent.

Attention is concentrated on importance self-reflectiveness of one's own inner world by future practical psychologist which expands his personal experience and opportunities of personality growth, optimizes professional training process.

Keywords: methodology, deep cognition, ASCM method, integrity, practical psychologists, professional training, dialogic interaction.

Відомості про автора:

Полянничко Олена Миколаївна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри спорту та фітнесу Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна, o.polianychko@kubg.edu.ua

Information about the author:

Polianychko O. M. – Phd of psychological sciences, associate professor, associate professor of sports and fitness department, Boris Grinchenko Kyiv University, Ukraine, o.polianychko@kubg.edu.ua

Статтю подано до друку 16.04.2018.

УДК 159.923-053.8:374.7.091

© В. Ю. Помилуйко, 2018

В. Ю. Помилуйко (м. Київ)

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДОРΟΣЛИХ У ПРОЦЕСІ КОРПОРАТИВНОГО НАВЧАННЯ

Помилуйко В. Ю. Комплексна програма розвитку ключових компетентностей дорослих у процесі корпоративного навчання. У статті розглядається експериментальна робота з розвитку ключових компетентностей дорослих, що проводилася на базі корпоративного університету «Get Win» протягом 2016-2017 років. Процес організації навчання в компанії включав ряд стадій: визначення стратегії компанії, оцінка потреб у навчанні (TNA); розробка програми навчання, вибір форм і технологій навчання, підготовка методичних матеріалів; вибір провайдерів навчання; узгодження бюджету навчання; процес навчання (час, періодичність); оцінка ефективності навчання. З урахуванням стадій розвитку досліджуваного феномена автором використовувалися різні форми навчання: на етапі інформаційної підготовки (формуванні знань) – «культурологія» (вивчення та обговорення літератури за темою), «сінемалогія» (перегляд та аналіз відеоматеріалів та фільмів) та ін. Для формування умінь та